

Előfizetési ár:
Egész évre 6ft.
Fél " 3 " 50k.
Negyed " 1 " 50k.
Egyes szám ára 12kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

*Szerkesztői iroda és
kiadó hivatal:*
Kölcsey utca 20. sz.

zám.

Dús választék.

Dús választék.

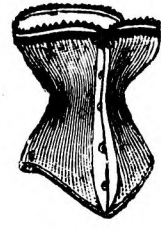
Minden idényre!

Dús választékban megérkeztek,
LEGOLCSÓBB ÁRBAN KAPHATOK
BETEGH PÉTER

NŐI PIPERE ÜZLETEBEN KOLOZSVÁRT, FÖTÉR
a legdivatosabb díszített és díszítetlen kalapok, kalap-formák és hozzá tartozó díszítő kelmék, kalap-fátylak, legyezők, keztük és számtalan legújabb divatu pipere tárgyak.
Nagy raktár menyasszonyi koszorúk és fátylaktól, Batist- és lenhímzések-
ből, a legjobb fajtájú és állású miederekből.

Gyári raktár por-köpeny, Jaquet-, mantilok- és napernyőkből.
Egy kitűnően képzett varrónővel (MARCHANDE DE MODES) rendelkezem, ki csupán csak üzletem részére van elfoglalva, lehetőségessé teszi a szakmámhoz tartozó divatcikknek, tisztítási és alakítási díszítéseknek stb. hihetetlen gyorsaság-
és pontossággal eleget tennem.

Női ruháknak a legizetesebb elkészítését a legújabb divat szerint egy ruha-
derék és az előhossza beküldése után, felelőség mellett elkészítettetek.

Teljes tisztelettel

Betegh Péter.

(24) (3—*)

STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt megjelent és kapható:

VADROZSÁK, KRIZA JÁNOS

által szerkesztett székely nép-költési gyűjtemény.

I. kötet 2 frt 50 kr.
Pompás díszkötésben 4 frt — kr.

Az árak előleges beküldésénél 15 kr. küldendő bérmentesítésre.

Az erdélyi részek és Szilágymegye

HELYSÉGNÉVTÁRA

a kolozsvári keresk. és iparkamara statisztikai osztályának felügyelete alatt

összeállította:

BENEDEK LAJOS.

Ára 2 frt., postán 2 frt 10 kr.

Az árak postautalvánnyal való beküldése esetén bérmentve küldöm meg.

Epen most jelent meg s

Kolozsvárt STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvtáros könyv-, mű- és zeneműkereskedésében kapható:

RAJZMINTÁK

a „mérték mutató“ czimű taneszközzel való első rajzgyakorlatokra.

Nép- és az ipariskolák számára

összeállította

PROPPER FERENCZ, rajztanár.

Ára 50 kr.

Vidékre 60 kr-nak posta-utalvánnyal való beküldése mellett bérmentve.

Epen most jelent meg s Kolozsvárt

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum-egyleti könyvkereskedésében kapható:

OLVASÓKÖNYV

az alsó foku ipariskolák számára.

A nm. vall. közoktatásügyi m. kir. Miniszter úr által 1882. évi aug. 16-án 23,439 sz. a. kiadott tanterv tekintetbevételével.

Irták és szerkesztették:

PAAL FERENCZ és KISS SÁNDOR.

I-ső kötet. Az ipariskolák első osztálya számára.

Kiadja a kolozsvári ipariskolák felügyelő bizottsága.
208 lapra terjedő mű ára 50 kr.

A földrajz alapfogalmai,

kapcsolatban

Kolozsmegye s környéke rövid földrajzával.

A kolozsmegyei népiskolák III. osztálya számára.

Szerkesztették:

Bács György, Boga Károly és Szentgyörgyi Lajos.

Ára 25 kr.

Kapható Kolozsvárt:

Idegszenvedések

nem gyógyíthatnak jobban és gyökeresebben, mint amaz egyszerű, biztos, már ezernyi esetekben kitűnőnek bizonyult bánásmód által, mely a következő iratban egy jeles orvos által közöltetik. Akárki ama jelenleg oly feldicsért és felmagasztalt szereket alkalmaztatná, mégis vissza fog térni azon sikerteljes bánásmódhoz, mely sok szenvedőt megmentett és mely felett pontos felvilágosítással szolgál a következő irat:

Az idegek erősítése. Egy tanácsadó idegszenvedőknek és mindazoknak, kik szellemileg friss és testileg egészségesek akarnak maradni. Irta dr. Koch Albin. Ára 30 kr. Ezen irat az ember testi és szellemi jólétéről legbiztosabban és leghívebben beszél.

Stein Jánosnál.

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDA.

STEIN JÁNOS

KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDÁSZ KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az ev. ref. főtanoda általa már 35 éven át kezelt és legujabban a kor igényeinek megfelelőleg a legmodernebb betűkkel berendezett

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁIÁT.

A könyomdában szakképzett metsző és nyomó van alkalmazva.

A nyomdai gépek elegendősége, valamint a munkaerő teljes száma lehetővé teszi, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy bármely hazai nyomdával versenyezhet

A munkákhoz szükséges papír csak rendes gyári árban számítja.

Mindennemű és nyelvű **könyvek, folyóiratok, iskolai értesítők**, köz- és magán hivatalok részére szükséges **rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák**, diszes kiállítású **diplomák és tanulólevelek, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívók, tánczrendek, gyógyszertári jelzetek bor, rozsolis** és más **vignettek, új évi** és más alkalmi **üdvözlitek, vámjegyek, vásárczédulák, hirdetmények**, bármily nagyságu **falragaszok**, szóval minden e szakmába vágó fekete vagy színnyomatu munkák csinos kiállítását jutányos áron elfogadja.

Megrendelések Stein János könyv- és zeneműkereskedésébe (bel-középutcza 1. sz.) vagy a nyomda helyiségébe (bel-farkasutcza 20. sz.) intézendők.

— Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. —

Különösen a kir. közjegyzők, megyei és városi hatóságok és a községi előjáróságok, valamint takarékpénztárak és biztosító-társaságok figyelmét bátorodik arra fölhívni, hogy hivatali szükségletekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet. A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tart s azokból kis mennyiségben **koncz számra** is jutányos áron szolgál.

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDA.

STEIN JÁNOS

KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDÁSZ KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az ev. ref. főtanoda általa már 35 éven át kezelt és legújabbban a kor igényeinek megfelelőleg a legmodernebb betűkkel berendezett

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁIÁT.

A könyomdában szakképzett metsző és nyomó van alkalmazva.

A nyomdai gépek elegendősége, valamint a munkaerő teljes száma lehetővé teszi, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, izléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy bármely hazai nyomdával versenyezhet

A munkákhoz szükséges papir csak rendes gyári árban számítja.

Mindennemü és nyelvü **könyvek, folyóiratok, iskolai értesítők**, köz- és magán hivatalok részére szükséges **rovatos ívek, körlevelek, árjegyzékek, számlák**, diszes kiállítású **diplomák** és **tanulólevelek, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, névjegyek, meghívók, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek bor, rozsolis** és más **vignettek, új évi** és más alkalmi **üdvözlitek, vámjegyek, vásárczédulák, hirdetmények**, bármily nagyságu **falragaszok**, szóval minden e szakmába vágó fekete vagy színnyomatu munkák csinos kiállítását jutányos áron elfogadja.

Megrendelések Stein János könyv- és zeneműkereskedésébe (bel-középutcza 1. sz.) vagy a nyomda helyiségébe (bel-farkasutcza 20. sz.) intézendők.

—== Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ==—

Különösen a **kir. közjegyzők, megyei és városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak és biztosító-társaságok** figyelmét bátorodik arra fölhívni, hogy hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös sulyt fektet. **A községi bíróságok** részére szükséges nyomtatványokból raktárt tart s azokból kis mennyiségben **konz számra** is jutányos áron szolgál.

Minden idényre!

Dús választékban megérkeztek,

LEGOLCSOBBAK KAPHATOK

BETE GH PÉTER

NŐI PIPERE ÜZLETEBEN KOLOZSVÁRT, FŐTÉR

a legdivatosabb díszített és díszítetlen kalapok, kalap-formák és hozzá tartozó díszítő kelmék, kalap-fátylak, legyezők, keztyűk és számtalan legújabb divatu pipere tárgyak.

Nagy raktár menyasszonyi koszorúk és fátylaktól, Batist- és lenhímzések-től, a legjobb fajtájú és állású miederekből.

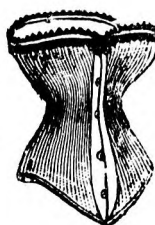
Gyári raktár por-köpeny, Jaquet-, mantilok- és napernyőkből.

Egy kitűnően képzett varrónővel (MARCHANDE DE MODES) rendelkezőm, ki csupán csak üzletem részére van elfoglalva, lehetőségessé teszi a szakmámhoz tartozó divatezikkéknek, tisztítási és alakítási díszítéseknek stb. hihetetlen gyorsaság- és pontossággal eleget tennem.

Női ruháknak a legizletesebb elkészítését a legújabb divat szerint egy ruha-derék és az előhossza beküldése után, felelősség mellett elkészítetek.

Teljes tisztelettel

Bete gh Péter.

(24) (4—*)

ÚJ ZENEMŰVEK!! MAGYAR NÉPDALOK!!

STEIN JÁNOS

ZENEMUKERESKEDÉSÉBEN

KOLOZSVÁRT

k a p h a t ó k:

Guzsajosban. 4 székely népdal: 1. A fuszujka szára... 2. Jaj de búsan harangoznak... 3. Sóvárádon neyekedtem... 4. Huszár vagyok, azzá lettem... Énekhangra zongorakisérettel átírta Lányi Ernő. 80 kr.

Parlagi rózsák. 5 kedvelt népdal. 1. Ha meghalok, temetőbe visznek. 2. Holdvilágos, csillagos az éjszaka. 3. Kalapom, kalapom csúrgora. 4. Jaj Istenem, jaj de baj. 5. Az anyám arra kért. — Énekhangra zongorakisérettel alkalmazta Lányi Ernő. 80 kr.

Kolozsvári bokréta. 5 eredeti magyar népdal. 1. Keskeny utcán. 2. Zöld a mező. 3. Fényes napsugár. 4. Arany kantár. 5. Kolozsvári magyar leány. — Énekhangra zongorakisérettel szerző Lányi Ernő 1 frt 20 kr.

Meteor-polka. Zongorára szerző Atala. 60 kr.

Adél-négyes. Zongorára szerző Dorozslai Adolf. 75 kr.

Máramarosi „Magyar-román testvériség.” Négyes. Zongorára szerző Dorozslai Adolf 75 kr.

Krakovianka. Lengyelke. Zongorára szerző Mazalik. 50 kr.

Felhívás tánczra. Tipegő. Zongorára szerző Deutsch A. 60 kr.

I só magyar ábránd. Zongorára szerző Szenkovits Gyula. 1 frt 50 kr.

Székely-induló. Zongorára szerző Schlögel L. 50 kr.

József (Defilir) induló. Zongorára szerző Schlögel L. 50 kr.

Piknik. Rezgő-polka. Zongorára szerző Salamon János. 50 kr.

Chou-chou. Keringő. Zongorára szerző Salamon János. 80 kr.

Vidékre, az árnak postautalvánnyal való beküldése mellett, bérmentve.

Kapható Kolozsvárt:

Idegszenvedések

nem gyógyíthatóknak jobban és gyökeresebben, mint amaz egyszerű, biztos, már ezernyi esetben kitűnőnek bizonyult bánásmód által, mely a következő iratban egy jeles orvos által közöltetik. Akárki ama jelenleg oly feldicsért és felmagasztalt szereket alkalmaztatná, mégis vissza fog térni azon sikerteljes bánásmódhoz, mely sok szenvedőt megmentett és mely felett pontos felvilágosítással szolgál a következő irat:

Az idegek erősítése. Egy tanácsadó idegszenvedőknek és mindazoknak, kik szellemileg friss és testileg egészségesek akarnak maradni. Irta dr. Koch Albin. Ára 30 kr. Ezen irat az ember testi és szellemi jólétéről legbiztosabban és leghívebben beszél.

Stein Jánosnál.

Ugyan csak STEIN JÁNOS könyv- és zeneműkereskedésében Kolozsvárt kapható:

A francia forradalom története.

Irta MICHELET.

II. kötet. Ára 2 frt.

Vidékre 2 frt 10 kr-nak előleges beküldése mellett bérmentve.

ÉLET ÉS IRODALOM.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI HETI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.
Félévre . . . . . 3 „ — „
Egész évre . . . . . 6 „ — „

Egy szám ára 12 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

KORBULY JÓZSEF.

Az előfizetési pénzek, valamint a lap szellemi részére vonatkozó közlemények a szerkesztőhöz küldendők. (Kolozsvárt, Belmonostor-utca 20. sz.)

Helybeli előfizetéseket elfogad Stein János könyvkereskedése. KÉZIRATOK NEM ADATNAK VISSZA.

I. Évfolyam.
Negyvenkettedik szám.

Megjelenik minden vasárnap 1—1½ ívnyi terjedelemben.

Kolozsvárt.
1884. október 5.

ARAD NAPJA.

a harminczöt éve volt, hideg és nedves őszi nap: fecske nélkül, gólya nélkül, kegyelem nélkül.

Maros terén már elkopott volt a mezők virága s a ködlepelt taj kétes alkonyában, fakó haraszt körül emelkedett föl a bitófák hosszú sora.

Tizenhárman veszték el e napon. A hóhér keze jobban kifáradott, mint ellenségünknek vad gyűlölete.

Nem vádként hozom én fel e napot: nem politikai tökélet jövök furagálni a meggyilkoltak drága szent nevéből: egy halvány mécesest gyújtok meg csupán a magyar nemzet e nagypéntek-jén, hogy világánál áhitva gondolhassunk a föltámadás husvét ünnepére.

Mert eljön minden eszmének a husvétja: csak föl kell állani a görbült helyzetből s ha talpon vagyunk: föl vagyunk támadva.

Viraszíva esendesen e nap gyásza fölött, aggodva kérjük, mi lett a bitófákból? Elégtek-e, hogy füstjök s hamujok fölszálljon az Alföld szelével s eljutva mind a négy tájék felé, Kárpát magasló bércei között tanítsák hön szeretni e hazát? vagy földre dölve lassan elkorhadtak, mint sirgödörben szétmállik a test, s az eljött évek apró küzdelmei közt emléküik létünt a nemzet szíveről, miként lesorvad a leggyötrőbb fájdalom is, ha fásultta lett a sivar kebel?

Tizenhárman veszték el egy napon.

Mily nagyok voltak mind a tizenhárman!

Esésük sulyát most is érzi a föld s haláluk árnya most is sötétlik ott, hol megdobhanni képes még a szív.

Az ily halálnak nincsen enyészete: ily férfiaknak nincsen elmulása.

Feljárnak ők a megszentelt homályból, hova nagy lelkük fölünk költözött s emlékül lesz a világgosság, melyben feltűnik hazánk szebb jövője.

Ma harminczöt éve volt.

Azóta nap nap után telik. A napsugár halványabb lesz, a mezőt dér üti meg: elfogy a nyár s elmulik az ős is: kihalnak az örömök, feledve lesz a bánat. Agg lett a férfiból, férfi lett a gyermek: a kik azóta születtek, azokat is a küzdelem

sorompóiba szólitotta a haza és a kik akkor éltek, legtöbbszörre már régen porladoznak. A táj új képet vált. Korhadt épületek összeomlanak: posványos vidék dús kalászt terem: erdők mezökké válnak s az embert gőz, a gondolatot villám röpíti messze távolokba. Minden változik, minden kihál és minden újra éled.

Hanem e napnak nincsen változása: sem kihatása a fájó emlékeknek.

Más nemzeteknek pantheonjuk van, hová a halhatatlanokat költöztetik. Részünkre bitófák hosszú sora által beárnyalt aradi mező maradt, hogy legyen hová elzarándokolni az áhitatos kegyeletnek. Masutt babér jut a hősöknek: nálunk a hóhér kezének nyoma.

Elteltek már a siralmas napok: de elfelednünk nem szabad soha!

Ne vádként emlékezzünk vissza mi, hiszen a vád csak új sebet okoz: de emlékezzünk meg azon kötelességérzetből, melyet szívünkben a hála fakaszt. Legyen e nap világosságforrás, melyből a hazaszeretet sugára ragyogjon szét: legyen a példaadás örök szent napja, mely megtanítson, hogy mikép kell élni, tenni és meghalni a hazáért.

Ma már nem a vérontás mezejére hívja föl Hunnia népeit.

Nem türeést, fáradságot s éhezést, álmatlan éjszakákat s lázalmas napokat s egy háborúnak minden iszonyát kell végig élni, hogy feltámadhassunk.

Az eke, sarló, tü és kalapács, kitartó munka, önzéstelen szerelme e szép hazának, férfias önállás igaz jussunk mellett s az elakudott jóllétnek, az elharácsolott hagyományoknak határozott visszakövetelése: csak ennyi az, mit fölünk vár a haza, hogy korunk méltó legyen a nagy martyrokhoz.

Aggodva kérjük, beteljesül-e e várakozás? Vajjon e drága föld, mely martyr esontoktól lett gazdaggá, rejt-e méhében új nemzedékeket, kik ráleljenek a küzdelem útjára, hogy megjárják azt, mint honfiakhoz illik? vagy tovább foly a sorvasztó enyészet, s nem tudva élni szerzett jogainkkal, félénk alku közt morzsát koldulunk s kegyelemül kérjük azt a kenyeret, mit nekünk termelt a haza földje?

Nem szölok e férfiak tényeiről. A mit ők tettek, az ma már legenda. Minden lépésük egy-egy esemény volt s a mit szabljának a történelemben

véselt, azt ma már úgy olvassuk, mint egy hőskölteményt. De felelek a fölvetett aggodalomra.

Ők hazát akartak, melynek nincsen járma; földet akartak, gazdag s szabadot, othont akartak idegen ur nélkül és népet, mely boldog és virágzó.

Hát ily törekvés nem vesztetett kárba. Ily célért mindig akad küzdő kar. A martyrvernek az a sajátsága, hogy nem a földre hull, hanem a nemzedék szíveibe cseppen; ez majd meg fogja érteni a tizenhárom nyelvét s bitófájukból fogja kifaragni ezimerünk halmára a kettős keresztet. Az ártatlan vernek termékenyítő ereje van s a golgothai vérengzést csak három nap választja el a husvétól.

BARTHA MIKLÓS.

ÚJ VILÁG.

— Elbeszélés. —

Irta: TOLNAI LAJOS.

Hetedik fejezet.

Az átköltöztetett „Harsogó” „Mindigháti Lapok” czimmel.

(Folytatás.)

Karikás már itt is elkezd szentelenkedni — vizsgálá aggodalmas szemekkel Sárosi tanár ur szép nejét, ki egy egészen új selyem ruhát próbálgatott a nagy álló tükrök előtt — olvastad Emilia, ezt a handhabda cikket. De megmosom a konferenciában. Mehetünk is. Te édes, olvastad?...

— Olvastam. Nekem tetszik. Turjának főispánnak kell lennie, akkor Pestre mehetünk, akkor Turjáni a felső ház tagja lesz s ebből a nyomorult állásból kivesz bennünket. Utálom a falut — ah!

— Nekem nem nyomorult. Lakásunk nagyon jó, az iskola egészséges, tágas, növendék a kellő számmal már is. Itt lehetne élnünk, ha a női munkát tartaná a főnek — és nem járnál oly sürün —

— Hát eredj te, tégy jelentéseket te Turjának vagy az is baj, hogy nehányszor el kellett hozzá mennem hivatalos dologban? Már ismét fél-

tesz, feljött a havad. Valóságos mániában szenvedsz. Elválhatunk.

— Ne beszélj nekem így. Most boldogok lehetnénk, ha . . .

— Ha nem volnál egy moly, a ki örökké eszed az embert. Pedig kinek köszönheted a hivatalodat? Elválhatunk.

— A diplomáimnak s azt gondolom te meg annak, hogy nőm vagy.

Emília felkaczagott élesen, oly sértőn, hogy egy becsületes ember ily kuczagásra kimegy a szobából.

De belépett Turjáni ur, virágbokrétaival, aranyos mosolylyal, fürtös hajjal, finom eleganciával öltözködve. Oda se hederített a vigyázó Sárosi urra.

— Sárosi, édes jó Sárosi, kérlek ma nem mehetek a konferenciába, jelentsd, hogy minden határozatba beleegyezem — szólt nyájasan a feleség.

Pedig menni akart, mert arra öltözködött, de most, mikor itt a patronus.

Mit tegyen egy férj, el csak nem árulhatja, hogy félti feleségét s a patronust nem lehet mindjárt halálosan megsérteni.

Tehette volna Emília:

— Nagyságos ur, bocsánatot kérek, a hivatal parancsol . . . De . . .

Ah de egy szép nő nem hivatalnoknak való — gondolja sok bormirt férj.

Csak a máglyákra mehettek a hajdan mártírai olyan kedélyvel, mint a minővel Sárosi ur ment a konferenciára. Belátta, hogy ha a mézáros leányt veszi el, a ki nem volt szép, de épen Sárosinéhoz való — ez a kegyetlen szívtépés most nem égeti!

Az igazgatói teendőket Sárosi ur vezette. Ő gondolta: érdem eiért, Karikás és Olesó uram gondolták: a feleségéért.

Fél óránál több eltelt, míg a két tanár oda verődött az iskolai igazgató terembe. Mind a kettő hóna alatt egy esomó Mindigháti Lapok.

Karikás ur. (Felrakja lábait egy székre, az asztalra helyez egy esomó vidéki lapot, verset, cikket, correcturát, két-három friss újdonság új váltót, melyen az elfogadó neve már ott pompázik: Elfogadom Karikás Samu tanár; kibont néhány esomó mag iratot s mint a ki óriási munkát művel: borzolja haját, feszíti széles mellét, nagyokat sóhajt, s oda se tekint az igazgatóra, ki rég belekapott már a teendőbe.) Szerencsésen megalakítottam a Betegségélyző egylet alap bizottmányát, itt vannak a csütörtökvásári alapszabályok. Egy elnökség innen kinéz valakinek. Turjáni. Megkezdtem a Tűzoltó egylet előmunkálatait — egy új elnökség . . . Turjáni . . . Casinot szervezek lapjaimból (majd megfizetik) — új elnökség . . . Turjáni . . . Jaj, ha itt volna a vén Szoritsd László, meghalna ezért a sok szép elnökségért . . . királyi tanácsosság, méltóság . . . meghalna.

Olesó Ödön ur. (Néhány diszkötésű könyvet tart maga elé s képes lapokat, s verseket tisztáz kaligrafiai betűkkel.) Kérem ne tessék sértegetni igazgató ur . . . unom a pedanderiát. Én író . . .

— De a kötelesség uraim, önök előtt minden fontosabb, mint az iskola. Rosz írók nélkül el lehet a világ és haszonfalan komédiáskodó egyletek nélkül is, de a tanügynek semmiért is szenvedni nem szabad.

— Ej! ez mégis sok — pattan fel mind a két író — ezért megkapja ön Sárosi ur a Fekete levelet, lapom egész terjedelmében fogom közölni az ön felesége botrányait . . .

— És én — kiált fel Olesó ur — gondoskodni fogok a tárczában, hogy Sárosiról minden szám hozzon valamit. Tudja meg ön, az irodalom: hatalom. Mi a sajtó képviselői vagyunk, egyszerre husz lap áll rendelkezésünkre, tudja meg ön: önt tönkre fogjuk tenni. A Mindigháti Lapok tudni fogják, hogy kell a közönség előtt megvetés, utálat tárgyává tenni egy embert.

— És ki fogja azt tenni?

— Én, Olesó Ödön — egyenesedett fel a görbe irányú író-tanár.

Zaj, veszekedés töltötte be a szép új termet, míg egyszer csak mosolyra húzódtak az ajkak. Turjáni ur vezette be karján Sárosinét, ki valóban ragyogott a szépségtől.

Csendesen, szabályszerűen folytak a tanári előterjesztések a patronus elnöklete alatt, ki folyvást dobálta a papír-golyócskákat Emíliára és szabályszerűen készültek a támadó, piszkolódo cikkek a Mindigháti Lapok új számai számára. Új világ hintette sugarait.

Nyolczadik fejezet.

Turjáni ur hogy játsza el a magas kitüntetésekét.

Oda fönt némelyek a legjobb véleménynyel voltak Turjáni Vilmos ur iránt. Az ifju ember gazdag, az ifju ember áldozatkész, az ifju emberből kétségkivül lehet valamit csinálni. Így okoskodtak némelyek a Dencz ur bureaujában. Kitüntető okoskodás, atyai meleg szeretett.

De az ellenzék sem esett a feje lágyára. Ezt meg kellett volna gondolni a kormányznak és sietni, sietni a kitüntetésekkel, mert egy ifju mit tud még arról, hogy a mi halad, nem marad.

Jöttek-mentek az ellenzéki urak, a legszabadabb szájjal gyalázták Denczet, mert ők képviselők és így sérthetetlenek. A mit én alig mernék kimondani Dencz urról, azt ők tele torokkal kiabálták. Nepotismus, sógorság, komaság, gyalázatos embervásár, érdek, önzés, haszonlesés itt is, ott is, magas, magas uraknál — oh milyen hatalmas beszédeket hallott ezekről Turjáni Vilmos ur.

Első perczben azt gondolta, hogy felégetteti ezt az új iskolát, nem adja hazaárulóknak, kik csak a saját dicsőségüket keresik és a szent hazára nem is gondolnak — oh a hazára, a magyar hazára! elűzi a tanárokat — de Emília! . . .

Ifju volt még, szive nemesen dobogott a szépjért: képtelennek érezte magát arra, hogy Emíliától is elszakadjon. Nem tudta a kormányznak ezt a nyavalyás veteményes kertjét egy csapással meg-

TÁRCZA.

GÁBOR UR SZÜLETÉS NAPJA.

— Rajz. —

A szél megindult s tele szórta falevével a lépcsőket s a nemes lak kőköcskás folyosóját.

Olyan hideg, borongós őszi nap volt ez, a minőre a finom, áttetsző köd bevonja a tájat, rászáll a ház tetőre, belopódzik az ablak-nyílásokon; olyan borus nap, mely a kedélyt, a szívet fogva tartja, egy fény nélküli őszi nap, az elmulás minden intő jeleivel.

Gábor ur komolyan járkált a nagy, félhomályos teremben, a kandallóban vigan pattogott a cser, a sugarak végig csillámlottak a nehéz díófa butorzonon, megcsillogtatták a nemesi czimert, fénylettek, ragyogtak, újra eltűntek, mint egy kalandozó gondolat.

Mintha az ő gondolatai lennének!

Mert Gábor ur nem ügyel a kandalló fényére, nem hallja a tűz ropogását, végig megy a szobán és ismét visszatér, kitekint az őszi tájra, a nélkül, hogy nézne valamit, álmadozó, egykedvű, semmit nem törődő arczzal.

Mert hát — nem is törődik ő semmivel.

Legalább úgy hiszi, úgy mondja, így ámitja magát: egy mély, nehéz álom ez, a melyet megszakitás nélkül s ha felébred néha-néha, egy kézlegintésben s egy sohaj közt dűnnyögi:

— Nem így volt ám eddig!

Bizony nem így volt! Tanu lehet rá az egész környék, azok a jó pajtások, a kik máskor tömegesen jelentek itt meg ilyen alkalommal, de most szépen otthon maradtak, mert Gábor urnak már nincs mulatni való kedve, a pompás lakomák s nagy ivások elmaradtak; tanuja lehet a vidék valamennyi szépe, kik most csak titokban sohajtának, emlékökben megujul a napokig tartó vigalom, melynek részesei valának, de a kik szintén nem mehetnek el, mert — már nincs asszony a háznál.

— Szegény Gábor! bizony lejárt a magát — sohajtának fel s ez az egész megemlékezés a mai napon róla.

Mert hát ma Gábor urnak születés napja van!

Hanem ő sem igen látszik tudni, talán eszébe sem jutna, ha az egyetlen emlékeztető agg, vén cseléd nem zavarná föl merengéséből. Az ismert hangra szétszakad a fonál, mely egy rég elmúlt szép idővel kötötte egybe, ott találja magát a bolt-hajtásos ebédlöben.

— Te vagy András? No mi kell öregem?

Az öreg cseléd szive jó indulatából beszélt; szólt az Istenről, ki e napra mindnyájokat felvirrasztotta, valami vigasztalás felét is óhajtott s vé-

gül hálákat adott, hogy a boldog születési napot a tekintes ur ismét megérhette.

Gábor ur arca egy pillanatra felderült, valami mosoly féle vonult át arcán, olyan csendes fény, mint midőn egy a felhők, de tavaszi, könnyű felhők közül kibukkan a nap, új életet hirdelve melegen.

— Igaz, hiszen ma nekem születés napom van! Köszönöm, édes öregem, köszönöm!

Aztán a másik perczben újra elkomorult, a felhő eltakarta a sugárt; ki mondja, hogy itt süttött a nap?

Az ablakhoz lépett, hosszasan bámult a pusztaságha!

— Hányadik is már András? — fordult az öreghez, ki e közben a kandallón babrált.

— Bizony csak a harminczötödik, tekintetes uram, alig fele az én sok esztendeimnek.

— Harminczöt, harminczöt — mormolá Gábor ur mélyen elgondolkodva! András, mond meg igaz lelkedre, hogy nézek én ki: öreg vagyok ugy-e?

— Oh dehogy! Hogy is mondhat ilyet! a legszébb idejében van!

— De ötvenet is mutatok, nem?

— Már hogy beszélhet ilyet a tekintetes ur? Alig van egy ősz szál a haja közt!

— Harminczöt évvel ősz szálak! — sohajtott fel Gábor ur. — András, te elvettted! Negyvenötöt akartál mondani.

semmisíteni — ezt a czifra iskolát. De a boszu kigyult ifju lelkében s a kormány ellen gyorsan heves támadásokat intézett. Avatott férfiak vették át a tollat s a Mindigháti Lapok vezéresillaga lett a megyének. Minden hivatal vesztett ember ide menekült az elüzött levéltárnok, a felfüggesztett megyei pénztárnok, a kiválasztott főszolgabíró, a régi elmozdított főispán, a lemaradt tiszti ügyész, főorvos, sőt a szerencsétlenül járt irnok urak is tollat ragadtak.

S a lelkes áramlat vezére ki lett volna más, mint Turján Vilmos ur a leendő követ, a leendő főispán, sőt talán szerencsés konstellációk esetén miniszter, mivel itt vidéken kitünő minisztereknek való egyének találtak — minden ágra és minden órán.

— Nagyságos uram — törtetett be majd ezen, majd azon sérelmen az új iskola igazgatója Sárosi ur — Karikás ur megint nem tart órát, a lapjával s a számár egyleteivel bolondoskodik — mit csináljunk? Ez így nem lehet, az iskola jó hire...

— Nekem megyei konferenciám van, barátom — a képviselői ügyben — tegyen, a mit akar. Én iskolamester nem vagyok.

Sárosi ur leverten ódalgot odább és tanított Karikás ur helyett is. Hisz oly szépen kezdett volna már emelkedni az iskola, a növendékek szaporodtak, a szülők örvendtek...

Tanított szegény ember reggeltől estig. S a munkába temette aggodalmait Emiliára nézve, ki lassanként minden függési köteléket feloldott és szabad lábbon gyakorolta női fogalmait későn, korán.

— Nagyságos uram — esedezem Olesó ur csak verseket ír és novellákat és bírálatokat — rosakat, de tenné, csak el ne hanyagolná az iskolát. Nem állhatom.

— Hát én mit tehetek róla? Én képviselő-jelölt is legyek és főispáni-jelölt is legyek és az önök buza-vonáját is igazítsam? Kérem engemet a haza foglal el. Ily esekélységekkel ne öljenek en-

— Uram Isten mit gondol, hiszen csak tudom, huszonöt volt, mikor megházasodott s már hat éve, hogy a...

Elhallgatott. Gábor ur arczán egy rángás futott át, kezével intett az öregnek, hogy hallgasson.

Újra az ablakhoz állt. Nézte az eget, a felhőt, a semmit: hallgatta vagy csak úgy hallá a természet halotti dalát, a szél bűgását, egy akác-fán az ablak előtt még csüggött egy pár levél, a szél dobálta, megreszketteté, de még nem fuhatta le a többi közé.

Gábor ur nézte, nézte, mint himbálódik az ágon s lelke, mely e pillanatban épen oly szegény, árva falevél képét viselte, ép úgy ringott: egy fuvallat, az emlékezés visszahajtotta azt sok, sok évvel.

Álmodozni kezdett.

Úgy tetszett, nem is egyedül áll már az ablaknál, valaki ott van vele, egy édes, szép arc, mely mosolyogva hajol felé, karján egy parányi kéz nyugszik — olyan puha, meleg kezecke.

Ah! hát újra itt van! Milyen rég nem láttam. Hol volt, hol járt ilyen sokáig?

A szép asszony mosolyogva suttog, valami nagyon kedves mesét; igazán pompás lehet, még Gábor ur is elmosolyodik.

— Oh kedves kicsikém, milyen vig ma!

És az álom foly, foly tovább édesen, ragyogóan egész addig, a mig —

Gábor ur indulatosan dobbant lábával —

gemet. Tudják, mit csinállok, ha nem hagynak békét? Az egész iskolát minden szerelvényeivel eladom a kormánynak vagy a zsidóknak. Mit kaptam az egészért, minden áldozatomért? Semmit. Menjenek, engemet ne bosszantsanak.

S az ifju felhevült ember a harmadik szobába futott a tanférfi elől. Szerencsére oda egy kert ajtón ép akkor lépett be Emilia új, vadgalamszín köntösben, francia kalappal, igéző bódító mosolylyal — mindenestre tanügyi kérdésekben.

Sárosi ur nem látta a vezértanítónét s azon elhatározással ballagott az iskola felé, hogy Olesó Ödön ur helyett is tehát tanítani fog, mert az iskola vizsgálatai mindjárt itt lesznek.

Tanított, dolgozott, kiabált, küzdött három ember helyett.

Karikás és Olesó urak a irodalmat művelték.

(Folytatása következik.)

ŐSZI KÉP.

Hervadt mező meleg sugártól
Még egyszer életet remél,
De disze már, de éke sárgul.
S sohajt lebagyadó levél.
Az erdő hallgat. Vig madárka
Nem zeng magosba szállva föl,
S alig ösmerve önmagára
A cserje búsan néz körül.
A nap ragyog, de leve bagyadt.
Mint egy haldokló bús mosoly;
S e mosolyban az őszi tájnak
Vágya, reménye összefoly,
S mi éke volt: virága, lombja
Remeg halála érzetén,
Édesbb mégis sirjába szállni,
Ha oda is kíséri fény!

Kis ér a lankán fut keresztül,
Csobogva zúgja vig dalát,
Meg-megtüremlik habja fodra
Aztán — csevegve mén tovább.

— Oh a nyomorult!
Az álom újra megszakad, a folyosón erős sarkantyus lábbon dobognak, egy nyers, rekedtes hang kiabál tele szájjal.

— Micsoda? Te vén ügyetlen! Hogy senki sincs itt, azért jövök tán, hogy legyen valaki, mi? vagy én nem vagyok valaki, he?

Az ajtó sarkig tárul s egy gombos, darutolas öreg áll meg a küszöbön:

— Szervusz öcsém! Ezer esztendeje, hogy láttalak! Micsoda? hogy beteg voltál? Eh, pusztá kifogás! Még a futtatásra sem jönni el! Láttad volna a Misit, tudod azt a vasderest, a mit tőled vettem, hogy vágta! Első volt öcsém egy egész lóhosszal! Hogy nem szereted a futtatást! Mi? Már micsoda beszéd! Szabad egy magyar embernek ilyet mondani? Na de jó na! Még elfeledem, hogy miért is jöttem, adjon Isten sok boldog születés napokat! Sokat, édes Gábor öcsém, sokat! Aztán félre a búval; micsoda? Eh, a ki megbúsított, meg is vigasztal, így mondja a nóta. Mi?

Gábor ur összeölelkezik az öreg ural, aztán leülnek a kemény, nagy asztal mellé, melyen már ott áll a felséges bika vér.

— Egy pohárkával Laczi bácsi! Aztán a vacsora is csak meg lesz! Tudom úgy is csak ketten leszünk.

— Eh öcsém, de leszünk ám tizenketten is. Micsoda? Hogy nem jön más! Most találkoztam, öcsém, a Pöngedi gyerekekkel, meg az öreg Bucsi-

Nefejejts nem néz a habokba,
Nem mosdik benn' a rózsató,
Pusztán bólingat árva bokra,
Szirma elhullva, — halva ő.
Főntebb a domb-oldal terül ki
Ékes tündér szőnyeg gyanánt,
És rajta lomb, sárgán, pirosan.
A mi már mind halálra vált.
S mi legtovább csüggött az ágon:
Közé egy-egy zöld is vegyül,
Fehér nyírfák válnak ki közbe
A barnuló cseres megül.
Oly szindús s tarka, mint egy álom,
De halvány minden szín s beteg,
Egy sohaj, mely a tájon átfű
A végbúcsuzót mondja meg.

És pusztá lett a fecske-fészek!
Lakója száll, száll végtelen,
Hol örök tavasz van a tájon
S tavasz van ben a sziveken.
Egy-egy elkésett golya száll még,
Az égen alig látni már;
Hosszan, mélyen utána nézek
S egy csendes vágy szivemre száll,
Vágy vagy remény vagy mind a kettő,
Az úgy ragad, ez visszavon,
— A távozó madárta nézek
S az új tavaszról álmodom!

FÁBIÁN GEIZA.

A NAGYBÁCSI ELBESZÉLÉSE.

— 1884. —

LEIRTA: FERENCZI ZOLTÁN.

V.

(Folytatás, és vége)

Blygtalanul tekintetem az ajtó felé, oh az az orvos még sem jön. Aztán felkeltem, fel s alá léptem, levettem a kendőt az ablakról s a nap fénye nyalábokban ömlött a szobába. Ismét leültem szembe a leány-nyal. A szegény gyermek láthatón kimertültebb lett.

val, hozzád igyekeztek azok is. Persze, hogy az én Muczim messze hagyta a sok gém lovú urfit, hát még a Berencsi, no meg az öcsém, a Pista, meg a szógabíró — tyhü öcsém! annyin leszünk itt, hogy el se térünk!

Gábor ur töltögette a poharakat, olyan furcsán esett neki, hogy most annyian keresik fel őt, a kihez évek óta ismerős erre be nem tekintett, csak szorultságból, most egyszerre üdvözölni jöjjenek! Félig jól eső mosolylyal fordult vendégehez:

— Hogy jutottam eszökhöz Laczi bácsi, hiszen eddig —

— Mit? Hogy el nem jöttek, akarom mondani nem jöttünk? Magam is bánom öcsém, magam is, én ugyan már háromszor indultam el, de öcsém, mindig jött közbe valami, egyszer a ros idő, tudod öcsém a vén ember már fel az esőtől. Micsoda? hogy máskor nem féltem, na fiuk gyertek, legyetek bizonyág!

Jönnek is már! A két Pöngedi gyerek, csak úgy könnyű szerrel, legénykedve lép be, dolmányuk panyokára vetve, mellényük kigombolva felül, hogy kivillanjon a hófehér ing, nyalkán, mintha bálba indultak volna.

— Isten áldjon Gábor pajtás! Hatalmasan a markába csapnak, olyan fesztelenül, olyan bámulatos kedves arcczal, mintha a tegnap váltak volna el.

— Na fiuk, hát nem igazam van, hogy párszor elindultam — védekezett Laczi bácsi.

— Még van valami, a mit át kell adnom — emlékül. A párnám alatt van, vegye ki.

Egy kis rózsaszínű kendő volt oda téve.

— Ez az, ez az — mondá élénkebben s elpirulva, ismeri, emlékszik-e erre a kendőre s hogy mit mondott volt a kkor?

— Emlékszem. Ez volt azon kendő, melyben őt akkor láttam, midőn először megcsókoltam s azt mondtam volt, hogy ígézőn áll neki.

— Ezt adom emlékül, nekem semmi sincs drágább, mint ez a kis kendő — mondá, aztán elvette, végig törülte vele arcát, megcsókolta és ideadta. És most jön idébb, emelje föl fejemet úgy, mint akkor s csókoljon meg.

Úgy tettem, a mint mondá. Gyöngéden fel-emeltem a párnáról fejét, megcsókoltam, miközben ő nyakam köré kulcsolta elgyöngült karjait, a mint csak birta s ajakamra lehelle azt a kis életet, a mi még benne volt.

Az élet majdnem azon pillanatban repült ki megkínzott testéből, mikor az orvos leugrott a székéről.

VI.

Aztán eljött a temetés napja. Falusi szokás-ként este-reggel hirdették a harangok a „magyar“ templom tornyaiban, hogy halott van. A mint mondják, „összehúzták“ őket, mi annyit jelent, hogy mind a két harangot egyszerre huzzák, hogy annál jobban sirjanak, annál hangosabban zokogjanak. Talán ott fenn is szívesebben fogadják, kiért oly teli hangon kérelmeznek.

A temetés előtti napon megváltozott az idő, a bugó szél szárnya esőt hozott villámmal és dörgéssel. Majd ez átváltozott méla, csendes, hűvös esőre, mint Erdélyben gyakori nyár közepén is. Ilyenkor szítálva hull apró szemekben az eső, szétoszolva ködszerű finom liszté, mely nem árasztja meg a patakot, nem vág zugó rohanással mély ároksebet a hegy oldalába; hanem beeszi magát a türelmes földbe, fölátzatja, meglágyítja a kövig az utat, mint a tartós bú a kemény szívet s mintegy a föld szétolvadni s ellágyulni látszik. Igazi sáros

világ ez. A paraszt hosszuszáru csizmáit huzza fel s félóráig hántja a sárt le, míg belép a küszöbön.

A reformatus papot utban találtam, a mint a keszeg, csahogó sánta kántorral lefelé lubiczkolt a sárban s a finom esőben. A legroszabb kalapját, a legkopottabb kabátját, a legroszabb csizmáját vette magára; — a kántor olyan volt, mint mindig. Ő soha sem inepibb, sem nem józanabb, soha sem kevésbé recsegős hangú, mely valami középhang a kappané s a borjúé közt.

Ah, milyen hang is ez. Messze kihallszik ez minden hangvegyületből élesen, recsegőn, hajthatatlanul. Keresztül nyillalik csonton, fülen, velőn károgó reszeléssel s a falusiak rendszeren így szölköt vasárnap: Most kezdődik a prédikáció, mert Gyuri bá' a „szükölködünk“-et fujja stb.

Mi más hang a papé; lágy, mélabús, ábrándos. Soha sem volt hang, melyen frázisokat jobban lehetett volna elbúgni a katedréről, mint ezzel, vagy elbaritonozni népdalszerű változatokkal valamely zsoltáréneket. Mily összhang támadt abból, ha e két ember együtt énekelt. Emez játékosan lebegett fel s le színészi modulációkkal; amaz mereven belenyikorgott s aztán járták kétfelé, mint ha megcsókolták volna, hogy soha egy úton nem járnak.

De elég. Együtt haladtunk lefelé.

A mélabús bariton megszólal.

— Kutya idő temetni. A learatott gabona mind kicsirázik.

— A gyalázatos zsidó már mind behordta a rozszászt s a tavaszit is. Ezt meg a nyikorgó hang mondta.

A mélabús bariton erre megjegyezte, hogy a pálinka jobban elősegíti a hordást, mint az imádság. Bezzeg neki még négy szekér sarjuja künn van s a Báro sem hordatta be mind.

A nyikorgó hang szerint azonban a Bárónak igen is sokja van, hiszen ha a „Kövek alatt“ vetett, ugyan mért kellett a „Karámos“-ban is szántani épen komesszaczio idején.

Betértünk ez alatt a patak mellett.

— Ön, gondolom — bizonyára nem a temetésre jön?

— De igen.

— Ugyan mit érdekl ebben a sárban ez a temetés? Nem lesz valami különös, nem irtam s nem tanultam be külön beszédet. Még ha az idő szép volna.

— Nem is azért megyek, maga a leány halála érdekel.

Hallgattunk. A nyikorgó hang birtokosa olyan szemet vet rám, mintha szólni akarna, de mégis elhallgat.

Megérkezünk. A koporsó a bakkokra valami csüfélében volt elhelyezve, mellette oldalvást asztal, leterítve házi szőttés takaróval, melynek szélein fejtővel megmagyarázhatatlan magyar virágok voltak kivarrva.

A nyikorgó hang a koporsó mellett felreszket a légből e halotti ének szavaival recsegve:

Megdobbant kellel állunk,
S könyet sirunk
Ezen gyász alkalomra;
Hirtelen halál prédája
Áldozatja
Vár itt a siralomra.

A koporsóra esve a leány nénje nyögő hangokat hallatott s mondott is valamit, de nem igen értém.

A mélabús bariton egy hajadon reszkető fejből tör elő az asztal mellől. Szeretném, ha valami efféle mondana: Uram Isten, jószágnak és szeretetnek atyja, szólj a szegény leány meggyötört lelkéhez, mondván a te ígédet: jertetek hozzám, a kik megfáradtatok, meggyötörödvé vagytok, tiétek a menyeknek országa. De nem efféle, épen nem mond semmi efféle. Reszkető, mélabús bájjal mond valamit a hervadó virágokról, a zúgó szélről, eltapodott szirmokról, lehullott himporról, a méhek-ről, a mézről, a holdról, az elfogyott kenyérről és kivált sok tanulságot a viharról, mely nem kiméli a virággyasra lágyan kuszó folyondárokat, nem a hajókat s kioltja a gyertyákat stb. Amen.

A nyikorgó hang szerint:

— Hadja bátyám! — veti oda a kisebbik Pöngedi gyerek, a ki le sem ül, hogy fényes csizmájában tovább gyönyörködhessek — hadja! Inkább igyunk egyet. De hol maradt az öreg, bizonyosan a kutyájával bajlódik —

Nem, itt jön már! Számtalan jó kívánat közt ropogtatta Gábor ur kezét, míg egy sovány, fekete vizslát tartogat porázon.

— Ritkaság, Gábor fiam, ritkaság; egész kincs! Azért nem is hagyom! Milyen fő, milyen lábak. Diána. Szólítsd csak! Lásd, hogy figyel!

András meggyújtja a gyertyákat! A poharak sűrűen kocczannak össze; jönnek a régi kedves vendégek — a jó pajtások, kenyeres czimborák — Gábor ur alig ismer magára.

Félre hívja Andrást úgy csendesen.

— Te! Miért jöttek ezek ide?

— Teremtő Isten, hát a tekintetes ur születés napjára! Mit tud rajta csudálni?

Gábor ur olyan különösen érzi magát. Őt jöttek ünnepelni. Reá köszöntenek, markát szorongatják, ezer meg ezer kérdés tölül ajkaikra.

— Tudod öcsém, mikor itt... pajtikám, mikor a medvében együtt csináltuk — — Gábor fiam emlékszel-e a nagy murira, mikor... haj az volt ám a nagy ivás.

Gábor ur ráhagyja, hogy emlékszik, tudja, pedig az arcok is olyan ismeretlenek most előtte, talán nem is látta őket, vagy nagyon régen látta!

— Csak egy kis czigány volna itt, Gábor

öcsém, tudod csak akkora, mint az ujam — harsog Laczi bácsi — mert én czigány nélkül már mulatni sem tudok. Hej, öcsém, tudod milyen pompásan huzta a vak Papi itt, míg az a bolond feleséged itt nem hagyott. Ha, ha!

Gábor ur reszketve emelkedik fel.

— Hadjuk azt, Laczi bácsi — mondja rekedten.

— Soh' se légy olyan érzékeny — veti oda a Pöngedi gyerek — látod az enyim is a faképnél hagyott, pedig — —

S hetykén sodorja végig szőke bajuszát, az a mozdulat pedig kiegészíti:

— Pedig talán vagyok olyan legény, mint te!

A szó, a tréfa megindul, dicsérik a volt háziasszony szép szemét, szép vállait, olyan szemtelen mosolyok, olyan megjegyzések közt, hogy az öreg András fejcsóválva megy ki.

— Aztán legalább közöllünk választotta volna valamelyiket — recsegteti a másik Pöngedi gyerek — ugy-e Laczi bátyám, ne pedig egy lovas tisztet.

— Huszár volt legalább? — veti oda egy tejképu suhancz, kit a csendbiztos akar okvetlenül agyon itatni.

— Dehogy — röhögi Laczi bácsi — egy német dragonyos! Ha! Ha!

*

András a gyertyákat oltogatja. Az urak odakinn lármáznak az udvaron, egy része nyeregbe,

sa más része akkor kászolódik a puha sarju ülő ekre.

— Aztán Gábor öcsém! Ne búsulj, mert megint meglátogatunk, minél hamarabb édes öcsém — dadog Laczi bácsi — addig pedig — —

A kocsis megindul, a friss, éles reggeli köd eltakarja a gazda szeméi elől, a szél elhajítja a kerékek zaját.

Gábor ur fásultan tántorog vissza az ebéd-löbe.

— Csak könnyű helyre rakjad András a poharakat, csak könnyű helyre! Megigérték, hogy visszajönnek, megigérték.

Átmege hálószobájába, megáll az ágy előtt, óvatosan huzza szét a függönyöket, mintha óvakodna felköltetni valakit.

Senki sincs ott, bátran léphet be, csak egy nagy arcokép, egy ragyogó női arc tekint alá a falról.

Gábor ur óvatosan veszi le a képet, az asztalhoz lép, hosszan, hosszan nézi el a mosolygó ajkakat, a ragyogó szemeket, melyek bizalommal vannak felé fordulva.

— Oh én szerelmem, én boldogságom, én szegyenem! Megérdemled, hogy összezuzaljak s kidobjalak a szeméred.

Aztán óvatosan helyezi vissza a képet, oly kegyelettel, mint egy halottét.

F. G.

Hervatag az örömvirág
És e világ
Bűnfájdalommal tele...

A koporsó a szekeren van s a két tehénke neki nyújtózkodik a járommal s mi újra neki megyünk a sárnak, a patakig. Ott felkapaszkodunk a szekérré s átkelünk. A mélabús hang férfa ráül a szekérlajtójára s megfogózik a löcsben, a nyikorgó hang pedig ráül a koporsóra.

Majd újra a sárban lubiczkolunk a nagy úton felfelé a temetőnek, hallgatva, csupán a nyikorgó hang éneklő közbe-közbe a szokásos hallotti ének sorait:

Az ő—ön gyi—hil—kosna—ak fe—hegy—vere—e—e
Ha—a le—e—vere...

A báró csüre táján haladunk el. A nyikorgó hang megszólal:

— Be fene sok szalmája van még a bárónak, mindjárt itt éri az új, vajon mit is csinál aztán vele?

— Nem lehet azt tudni Gyuri. Ez a vélemény a mélabús baritoné volt.

— Haj, haj! Ha volna a bárónak száz darab ökre s vagy negyven lova, egy esztendőre anynyi trágya kerülne ki belőle, hogy százötven holdra is elég volna.

A mélabús bariton szerint jó volna az az ekkleziának is. A recsegő hang szerint: bizony jó az! Aztán rágyújt:

E—he—egy é—élete—et bó—ho—dultan...

— De már ezt a vén zsugori dísznő örményt is elvihetné az ördög; azt hinné az ember, csak hálmi jár belé a lélek, pedig úgy beleszáradt a csontjába, hogy még tíz esztendőig se vájja ki belőle a halál. Ez szintén a nyikorgó hang véleménye volt egy bedőlt kapu előtt, melyen belől egy sovány kutya támolygott az eresz felé, mely alázatosan a földnek bókolt.

— Hagyja, hadd éljen.

— 'Sze főlem éljen, míg elkopik a világ, ámbar a multkor is a kamatnál megcsalt 5 krajczárig, hogy vesszen össze a zuzája a májával.

— Soh' se bántsa!

— Bántja a kutya. Akkor is csak épen anynyit mondtam egész szeliden, hogy legyen neki koporsószege vagy vegyen kötelet s azt, hogy mit csináljon vele, nem is mondtam, csak eljöttem. Megint rágyújt:

Az e—hem—ber ba—hará—át me—egindul
És fe—elajjdul...

— Ni, ni! Ejnye, vesszek meg, ha a malaczkok nincsenek a kertben. Látja tiszteletes ur, ott a répán?

— A biz' a né! Ezt a mélabús bariton mondá.

— Az a haszontalan szolgáló! Erre elkezdett teli hangon nyikorogni: Kati te, Kati te, gyere, né' a malaczkok mind kiturják a répát.

— Ne kiabáljon kánt' uram.

A nyikorgó hang tovább harsogtatja:

Szi—íve s—sir a me—egholton.

Végre neki hajtattunk a temető dombjának, fel az agyagas, ragadós fél úton s fél szántón s a nyikorgó hang egy utolsót recseg:

Oh ne—e i—itéll—jt—ünk ke—heményen
É—és ke—he—vélye—en...

A koporsót beeresztettük a földbe, reá dobták a sáros agyagot s oda van eltemetve az én lelkemnek is vidámabb, holdgabb része. A nyikorgó hang elénekelte az utolsó versszakot arról, hogy boldog az, a ki úgy futotta meg a világi pályáját, hogy elnyerje ott fenn dicső koronáját.

Hogy ő mit kapott meg ott fenn, azt nem tudom.

Nekem pedig nem kellene korona, csak pihenés, nyugodt, édes pihenés.

*

Pár nap mulva egy levelet kaptam, mely így szólt:

Tisztelt Uram!

Most jobban értek mindent s bocsánatot kell kérnem, ha nem tudtam úgy kifejezni a fájdalmat s meghatni a sziveket, mint akarám. Az ön szívére úgy sem kellett meghatni, nekem meg úgy jött, hogy csak köznapi dologról van szó. Aztán a vidéki papot ezer baj akadályozza, hogy nem tud mindig az lenni, a mi akar. A mult éjjel erősebben megragadta képzelődésemet halottunk sorsa, mint rendesen szokásom s önkénytelen versekre ragadt lelkem s így búcsuztatam el a leányt a világtól, mint írva van a mellékelt lapon. Maradok stb.

Pálint József,
ev. ref. pap.

A vers bizonyára nem sokat ér. Azt tartom, hogy a gondolat jó s van benne hangulat is; de nem tudja elég realisan előtérbe dobni egy pár mester-vonással az eszmét. Mondhatnám sorról-sorra fut az eszmével s alig éri utol, megint elszalasztja s így kissé ellapul. Egyébiránt így szól:

Egy öngyilkos leányról.

Az életből halálba rohantál,
A halálban új életre vágytál.
Tán azért tevéd,
Mert azt hívéd,
Hogy ez élet halál neked
És a halál egy új élet?
Nem ragadott meg a kétség
Vas karja, hogy mi lesz a vég
Mit bünnel szerezz?
Ostromlád a süket eget,
Korán, hogy elérj az éltet
Hol rejtélyed megoldva lesz.
S míg üzve rejtélyt, rejtélyt olvas
Magad nekünk rejtélyt maradsz.
Oh! ez éltet, míg eldobád,
És mit keressz meg nem nyered:
Szegény leány, szegény fejed!
Vigaszt neked ott len mi ad?
Hallj csak, hogy míg a föld temet,
Az ég rendül, fejünk felett:
Isten haragja zug a szóban,
Mely hangzik a bős viharban;
S a kavargó lég árja
Szemfedődet meg-megkapja, —
Mely mintha volna
A légben szálló szellemed,
Mely az égbe nem bocsátva,
Bolyg az ürbe üzve, hajtva
S meg nem pihen soha.
És szomorú éji órában
Félig élve, félig halva,
E kínvilágon megjelen,
S a vak éjben tovalebbről
Kifutva innen, be nem véve ott!
Odafele élőknek néznek,
Téged, nekünk gyászos halott;
Mig óráid be nem telnek,
Melyek sorsod arasz-léte
Pályájaként voltak mérve.

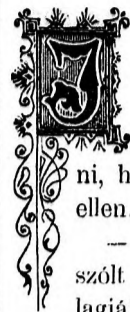
Körüálljuk új sírodat,
Tátongva áll s im befogad;
Pihenj, pihenj, szívünk óhajtja,
Pihenj, pihenj, ajkunk susogja:
Sirodba mig rög-rögbe hull
S porod felett hantta borul,
Szívünk reméll: hogy az átok
Nyila nem sujt s megszünni fog.
S im lelkünkben mély hit támad:
S im lelkünkben mély hit támad
Ha kedves égben az a szózat
Tiszta szívből, a mi felhat;
Megnyil az ég és befogad.

SALGAMA CONDITA.

Mrs. Lizzie Chasnymeytől.

Angolból fordította: ILLÉSY PIROSKA.

(Folytatás.)

stentisztelet után a leányok beszaladtak a szobába, rémületes egyértelműséggel csevegve. A kormányzó zavart arczzal nézett rájuk; csak annyit tudott kivenni, hogy ez protestacio volt a prédikáció ellen.

— Semmi lélektani nem volt benne! — szólt Debby szilvaszin kalapjának selyem szalagját simogatva és szép struccollának minden egyes ágacsáját gondos pontossággal rákva helyre. Semmi rendszer nem volt benne. Úgy mondta ki eszméit, mint szájjára jöttek. Okadatolása olyan volt, mint Peggy pamutjai, semmi más, csak tömkeleg és zavar.

— De akármit beszéltek, külseje csinos — védelmezte Dolly, atyja térdére ülve s összekuszálva parókája fürtjeit. — A románczbeli Sir Charles Granchsonra emlékeztet.

— Akkor, mint Shakespeare mondja — folytatá a kormányzó — az új tiszteletes, hogy olyanok irjam le, a milyen... Fájdalom, kissé fiatal, de azért úgy látszik, nagy hatása lesz.

Csudálatraméltó volt, hogy Honeyman tiszteletes ur mily gyorsan megnyerte a kormányzó családjának kegyét. A fiatal hölgyek ugyan egyhangulag ócsárolták tehetségeit, de bizonyos önzetlen jellemvonásokat fedeztek fel benne, melyek igen kellemesek lennének egy fivérben, vagy mint Patty mondá, egy sógorban. Patty fején találta a szöveget. A leányok közül egyik sem érdeklődött annyira az ifju pap iránt, hogy jövendőbelijeül szerette volna, de mindegyik elismerte, hogy igen kellemes lenne, ha összeköttetésbe jönne a családdal, mint nővérének férje. Csak Patty állott félre, mint legkevésbé érdekelt fél, derülten aszalt meggyet és cukros mandulát ropogtatván.

II. rész.

Nevelik a papot.

A leányok elhatározták, hogy kipótolják, a mi az új pap neveléséből hiányzik, azáltal, hogy ki-ki a maga szakmájából előadást tart neki.

Peggy megkezdte avval, hogy megmondta neki, miszerint beszédeit művészi esebbekké tehetné.

— Nem lenne szives megmagyarázni, hogy mit ért ez alatt? — kérde Honeyman. Legközelebb szent Pálról akarok értekezni. Tehetem ezt művészi jellegűvé?

— Igen könnyen. Szent Pál a művészet kincsei közt utazott — Ephesusban, Corinthusban, Athenben. Így ön igen kimerítőn leírhatja nekünk ezeknek a városoknak építészetét és mythológiáját. Segítséggül odakölcsonzók önnek egy új német munkát erre vonatkozólag, Winckelmanntól.

— De Peggy kisasszony, én nem vagyok sem a német, sem semmiféle külföldi nyelvben járatos, latint s egy kevéske görögöt kivéve. Nem segítne elő engem ebben a dologban az által, hogy min-tául írna egy művészi jellegű beszédet, hogy tudjam magam mihez tartani.

— Nagyon szivesen, az alatt a feltétel alatt, hogy hiveinek épen olyan alakban adja elő ezt a beszédet, a hogy én megírom.

Honeyman ur kissé habozva beleegyezett. Nem sokkal ezután, amint egyszer a templom előtt elment, oly szép, tiszta éneket hallott, hogy ön-

kénytelenül bement. Pen volt, ki önmagát kísérte az orgonán, míg egy néger szolga a fuvókat mozgatta.

— Kegyednek pompás hangja van Pen kisasszony — mondta. Ha én olyan kifejezéssel tudnék beszélni, a milyennel ön énekel, az új vonzerő volna prédikációmban.

— Ez csak megszerzett tökéletesség. Önnek leccskéket kellene venni belőle.

— Nem lenne tanítóm, Pen kisasszony.

— Öröme. Adja ide az imakönyvet, hadd mutassam meg itt a szószék korlátjánál, hogy miként képzelem én, hogy a Hiszekegyet mondani kell.

Még mielőtt megkezdte volna az olvasást, már megjelenésében bizonyos tisztelet gerjesztő volt. Testhez simuló fekete bársony ruha hullott le egyszerű ránczokban alakján és egy fehér csipke kendő két hosszú ágban csüggött alá ruháján, mely messziről a stóla benyomását tette. Arcza sápadt és rendkívül komoly volt, vontatott léptei még növelték a méltóságjellegességet, s mikor beszélni kezdett, szavai nyomatókkal, erélyvel bírtak, melyet a pap azelőtt soha sem vett bennük észre.

Nem volt benne semmi virágos folyékonyág vagy hatásvadász. Modora egyszerű volt, de olyan benyomást tett a papra, mintha teljesen átérzené, a mit mond.

— Az első vértanukra emlékeztet — mondta. Ilyennek képzelem az ifju Timotheus püspököt vagy aranyszájú szent Jánost. Honnan vette ezt az ihletet?

— Shakespeareből. Szenvedélyesen szeretem tragédiáit. Portia tetszik nekem, mint bíró és Wolsey cardinal.

Honeyman tiszteletes ur fájdalmas csalódást érzett. A leány olyan elragadtatottan, elmélyedtenek látszott, míg a Hiszekegyet mondta, hogy ő szinte el is felejtkezett róla, hogy ez csak játék. Mindazonáltal hagyta folytatni a beszédet, de egyszerre gúnyos kacaj csengett át az épületen. Felnézve az egyik ablak nyitott tábláján át megpillantották a szeleverti Pattyt, a mint a külső cseresznyefa ágai közül reájuk kacsinthott.

— Felmásztam a cseresznyéért — így magyarázta meg helyzetét. Ha én meg nem eszem, akkor a fiuk falánkolják fel. Nem tetszik?

Pen különösen elbűvölte Honeyman tiszteletes urat. A férfi nem értette őt, de átengedte magát a varázsnak s azon reményben fogadta el a kormányzó meghívását ebédre, a jövő vasárnapra, hogy ott látni fogja őt. De Pen Dollyval együtt elment St. Johnba néhány napra és így ebéd után ő négy szemközt találta magát Debbyvel, Patty az ablakban ült, olyan szemeket meresztve reá, melyek szemmel láthatólag semmit sem láttak és mogyorót s malagát morzsolgatótt, mit ebéd alatt rakott zsebre. A tiszteletes ur legyőzhetetlen nemtelenséggel fordított neki hátat.

Debby sötétzöld selyem ruháját egyengette. Van nálam egy könyv, mit odakölesöznök önnek Honeyman ur. Rögtön elhozom — szólt felemelkedve s a szobát elhagyva. Honeyman ur legyőzte ellenszenvét és Patty felé fordulva, így szólt: A mi az ékesszólásban adott utasításokat illeti...

— Oh, tudom, mit akar mondani — szakította félbe a borzasztó gyermek. Nem vagyok roszakaratu. Nem árulnék el semmi Penre vonatkozó titkot, mert megígérte, hogy hoz egy skatulya szultánfügét St. Johnból. Soha sem pletykálok nővéreimről. Pedig most Peggynek is van valami titka. Bezárkózik szobájába és bedugja a kulcslyukat pamuttal. Majd rájövök én egyszer, hogy mit csinál,

pedig én soha sem kémkedem. Így hát, Isten áldja. Csak bizza rám titkát. De ha valahol egy kis édessegre vagy fenyűre akad...

Elment s helyén Debby kisasszony állott karjaiban egy rakás könyvet tartva. Átadott neki egy kötetet rongyos bőrbe kötve, mondván: Ez igen érdekes darab az „Instructiones Pastorum.” Itt egy másik az Antinomianismusról s ez az erendő bűnről. Ha ön lesz olyan szives s haza viszi és elolvassa a részeket, a miket megjegyeztem, azt hiszem nagy segítségére lesznek értekezéseiben.

Debby annyira szemmel láthatólag jót akart, hogy lehetetlen volt sértve éreznie magát.

— És most Honeyman ur, egy kérésem van Dolly igen szeretetre méltó gyermek, de a humoristikus világius regények félrevezették; nem venné kissé komolyan elő néha!

Honeyman ur ezt megígérte és belsőleg kifáradva elment. Az ajtónál Peggyvel találkozott, ki kezébe csuszlatott egy kéziratot — az értekezést Szt. Pál felett. Növekedő bámulattal és gyönyörűséggel olvasta el otthon.

— Ő a legtehetségesebb a családban — gondolta. Mit nem adnék érte, ha így tudnék írni? A következő vasárnap elmondta a prédikációt s hivatól sok bókot kapott érte. Összehasonlították a püspökkel, még pedig az utóbbi hátrányára.

Az nap délután Honeyman ur találkozott egy öreg inchoams asszonnyal, ki sündisznó tövissel kiczifrázott, körtefa kéregbe burkolt fenyő-gyantát és jávorfa-czukrot árult. Több csomagot megvett s csunya megvesztegetési szándékból a kormányzói palota felé vitte. Pettyt a kerthen találta, a mint egy szilvafát járt körbe, körbe.

— Enyü! — kiáltott gyönyörrel. — Milyen pompás! De a jávorfa-czukrot tartsa meg; kétségkívül félig homokból áll. S a napokban tulságos sok édességet is ettem, mert Peggy egy fazek mézet adott. Tudja, mert összeillesztettem a papirdarabkákat kosarában. És hősies állásba csapva magát, kezdte előadni a leletet: „Pallas Athene gyémánt szemei bosszusan csillogtak a Parthenon homályában, megvilágítva arczának elefántoson fehérségét, mikor a szomszéd Mars hegyekről egy idegen hangját hallotta, a mint az olyan hiteltanított.” — —

— Patty, Patty! nem olyan hangosan. Miért adta volna Peggy a mézet, ha nem azért, hogy hallgasson?

— A papirdarabokért adta, az egyességben szó sem volt hallgatásról. Mindazonáltal, ha ön úgy kívánja, csak mondja meg: megteszem. Hová oly sietve, Honnyman ur? S kérem, ha megint eljön, hozzon egy kis csitromos vagy más kellemes savanyu gyümölcsöt. Ecetes dió vagy olajbogyó. Kívánatos csemege lenne, jelenleg kissé elrontott gyomromnak.

(Folytatása következik.)

NEMZETI SZINHÁZ.

Gróf Eszterházi Kálmán a kolozsvári nemzeti színház intendánsa az alábbi sorokkal szólította fel a közönséget a most októberben nyitandó bérletben való részvételre:

A hajdan anyagi, most szellemi kincsek gyűjtésében jeleskedő Kolozsvár műértő s egyszersmind műpártoló, minden nemesért és szépért lelkesülő, a hazafiság és nemzetiség oltárán mindenha áldozni kész hölgyeihez és fiaihoz intézem a mellékelt felhívást, tisztelettel kérvén, méltóztassanak nemzeti

színházunkban a küszöbön álló téli szinidényre nyitandó bérletben minél tömegesebben részt venni.

Kolozsvár volt bölcsője a magyar drámának és dalműnek egyaránt; e nemes város nevelte nagyra az első úttörő honi színművészeket; a szép magyar nyelv mellőzésének szomorú napjaiban itt adaltak a nemzet szívéhez szóló, ébresztő és buzdító, oktató és tette serkentő nemzeti színművek; — itt kelt a dal szárnyaira anyai nyelvünk, személyesítve s képviselve azok által, kik utóbb díszei és oszlopai lettek a fővárosi nemzeti színháznak, oly mérvben, hogy sikereik, érdemeik és dalaik maig útmutató gyanánt ragyognak a színművészet terén előre törekvő hivatottak előtt.

A hazai színművészet megállapításában mily jókora részt vett Kolozsvár városa — ezt följegyezte és számon tartja a múlttörténelem, s a néhez kezdetben buzgók hazafias utódai bizonyára készek tovább építeni a magasztos művön s őseik nyomában maradni lankadatlanul, midőn e czélból a nemzeti érdekek és közművelődés nevében fordulok hozzájuk.

A szintársulatot a legjobb erőkből szerveztem s a többszörösen sürgetve nyilvánult közönytánsnak véltem elegend tenni, midőn nem rettenve vissza a nehézségektől, úgy intézkedtem, hogy e második nemzeti műintézetünk feladatához és hagemányaihoz méltóan, színpadunkon már a közelebbi téli szinidény alatt operai előadások is tartatbassanak, s általában élvezetes előadások nyújtása által a méltányos igények, úgy a dráma, mint a dalmű terén lehetőleg kielégíttessenek.

Mi megteszünk minden tőlünk kitelhetőt, mident, a mit az intézet ereje megbir: a n. é. közönség buzgó pártolásától és támogatásától függ csupán: hogy a kitarító munkásságot a n. é. közönség saját érdekében kellő siker koronázza, hogy t. i. minél jobbat s többet élvezhessen!

Csak a n. é. közönség nagyobb mérvű látogatása adhatja meg önmagának a módokat és okvellen szükséges eszközöket arra, hogy jogosult kívánságai teljesülhessenek!!

Még csak arról kell még a t. cz. bérelő közönséget megnyugtatom és biztosítanom, hogy érdekeinek megvédésére a legnagyobb figyelem fog fordíttatni.

*

E hazafias sorok után teljesen felesleges a mi ajánlgatásunk s e helyett szintén az intendáns ur által kibocsátott alábbi bérlet hirdetést tesszük közre:

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy a közeledő téli szinidényre az alább megjelölt áron előadási bérlet nyitattik a nemzeti színházban. Következő színi műfajok fognak műveltetni: Tragoediák, drámák, színművek, vígjátékok és bohózatok, operák és operettek, népszínművek. Színre kerülnek: a klasszikus drámai irodalom több itt még elő nem adott remekei; a hazai színműirodalom újabb termékei; a nemzetközi irodalom több becses terméke. Egyáltalán a téli műsorba érdekes és válogatott színművek vannak kiszemelve; gondoskodva van számos újdonságról valamennyi imént elősorolt színi műfaj terén.

Az előadások október hóban kezdődnek és ápril hóban végződnek.

Október havában a következő újdonságok kerülnek színre:

Szombat okt. 11-én a szinidény megnyitásátul bérletszünettel: „Kendi Margit” dráma 5 felv., írta: Bartók Lajos. Továbbá Kurucz Pali népszínmű, írta: Vedress Gyula. Czitromok, vígjáték Rosen Gyulától. Poirier ur veje, színmű, Augier E. és Sandeau Gy.-

tól. Kertész leány, operette, Lecocq-tól. Álarcos bál, opera, Verdítől, első opera-előadás. Buborékok, vigjáték, Csikytől. Athéni Timon, Shakespeare-től. Isten keze, népszínmű, Lukácsy Sándortól.

Bérlet árak: Héthavi kötelezettség mellett, 140 előadásra, havonkénti előfizetéssel október—ápril havakban: közép páholy 420 frt, havi részlet előfizetéssel 60 frt. Alsó páholy 420 frt, h. r. f. 60 frt, felső páholy 280 frt, h. r. f. 40 frt, emeleti erkély 154 frt, h. r. f. 22 frt, földszinti támlásszék 98 frt, h. r. f. 14 frt, földszinti erkélyülés 98 frt, h. r. f. 14 frt, első rendű zártszék 84 frt, h. r. f. 12 frt, másodrendű zártszék 70 frt, h. r. f. 10 frt, November havától kezdve hat óra: közép páholy 420 frt, havi részlet előfizetéssel 70 frt, alsó p. 420 frt, h. r. f. 70 frt, havi részlet előfizetéssel 80 frt, alsó p. 375 frt, h. r. f. 75 frt, felső p. 250 frt, h. r. f. 50 frt. Kötelezettség nélkül egy óra: Közép páholy 90 frt. Napi helyek: Közép páholy 5 frt, alsó páholy 4 frt, felső páholy 3 frt, emeleti erkélyülés 1 frt 50 kr, földszinti támlásszék 1 frt, földszinti erkély 1 frt, első rendű zártszék 80 kr, másod rendű zártszék 70 kr, másod emeleti zártszék 60 kr, földszinti állóhely 40 kr, karzati számozott ülőhely 40 kr, karzati állóhely 20 kr. Tisztelettel kérem a t. cz. páholy-előjogtulajdonosok és bérleni kívánók helyek iránt folyó évi október hó 8-ig esti 5 óráig rendelkezni, hogy azontúl mások igényei is kielégíthessenek. Bérleni lehet a nemzeti színház pénztár-irodájában. Az október havi első bérlet részletet méltóztassanak e hó 11-én déli 12 óráig befizetni. Színlapokra előfizetés az egész 7 havi időszakra 1 forinttal a színházi pénztárnál és Kőrösi Ferencz szertárnoknál eszközölhető.

Kolozsvárt, 1884. szeptember 27-én.

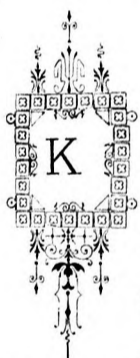
A nemzeti színház igazgatósága.

Gróf Esterházy Kálmán,
v. elnök.

PESTI POSTA.

XXII.

Budapest, szept. 30.

Kántor uram unatkozott s szeretett volna valami okos szórakozás után látni, megszólítja hát a papot:

— Az isten megáldja a főtisztelendőt, adjon valami olvasni valót.

— Szívesen — viszonozza a plébános — csak hogy az én könyveim nagyon görögül vannak írva a maga számára, azt hát nem adok, de a kiolvasott újságot minden reggel elviheti a gazdasszonytól.

Kántor uram megköszönte szépen az ajánlatot s másnap jókor reggel el is ment a gazdasszonyhoz a kiolvasott újságért.

Megkapta: holdog volt; haza vitte s elolvasta elejétől végig; a vezércikket, napi híreket, tárczát, még a hirdetéseket is. Teli volt tudományal. Nem egyszer csóválta meg a fejét, ha valami nevezetesebb politikai újdonságra akadt s a kugli kompániával beleszólt minden vitás kérdésbe. Egyszer csak egy napon, kimeresztett szemekkel, kopogtatás nélkül beállt a paphoz:

— Hallotta-e már főtisztelendő uram?

— Mit?

— I. Napoleon meghalt! — — —

Szánakozó mosoly vonult el a plébános ajkain s csak ennyit válaszolt:

— Oh lelkem kántorom, hiszen már rég el is porladt!...

A kántor kövé meredt.

— Hogy lehet az, mikor benne van a mai újságban?

— Mutassa.

És kistült, hogy a gazdasszony — kitől kán-

tor uram a kiolvasott újságokat kérte, — hónapok óta azokkal a lapokkal traktálja, melyeket szent klenodiumként őriz a kamarában, még a megboldogult tisztelendőtől.

Kántor uram megvakarta az ádámsutkáját:

— Ördög adta! Azért csodálkoztam hát mindig, hogy annak az újságnak olyan pineze szaga van!...

Hát én ezt a dolgot csak azért hozom fel most, mert eszembe jutott, hogy az én pesti leveleim olvasói aligha nem úgy járnak az újdonságaimmal, mint az a bizonyos kántor. Mig én valamit megírok s mire az megjelenik, akkorára már semmi érdeke sincs, mert a napi lapok rég elcsépelelték s unottá is tették.

A mult hét telve volt nevezetes eseményekkel, de hát azokról ön is, más is régen tudomást vett s én szerencsétlen itt gubbasztok az íróasztalomnál, fejem zúg a szomszédbeli kisasszony zongorajátékától, kinomban maidnem belemászom a tintatartómba, két tolltartót már végigrágtam s még sem tudok kisütni valami érdekes dolgot, mely e laphoz méltó legyen, s az újdonság ingerével is bírjon.

Az operaházunkat megnyitották. A ki részestült a szerencsében, hogy belejuthatott, — azt meglepte a fény, a pompa s az utolsó részletig kiterjeszkedő gondosság, melylyel e nemzeti büszkeségünk megalkotói mindenben eljárak. Lehet-e például egy színházi nézőterre nagyobb dícséret mondani, mint azt, hogy minden tekintetben kényelmes és művésziessen szép? A színpadra pedig, hogy a mit az újabb színpadi technica kombinálni tud, az itt föl van használva, azt itt reprodukálták?...

A „Lohengrin“ díszletet — hogy mást ne említsek — a legkövetelőbb, nagyképűsködő, külföldön és külföldért élő egyének is mesterműnek mondják. A gépezet — (oh szegény gépezet! megnyit kiabáltak ellene csak néhány hét előtt is) utolsó csavarig megtette kötelességét és czélszerűnek bizonyult. De hát ezt önök már tudják régen, erről tehát nem írok semmit.

Aztán történt még egyéb is, megnyit... no tessék!... zszindely van a házon. Itt a jobb vállam felett egy átkozott kis démon ólalkodik, egy kis cenzor, ki valahányszor efféle témába kezdek, kikapja kezemből a tollat s nem enged írni. Hogy mi a neve ennek a kis cenzornak, talán el fogja találni kedves barátom, ha Archinedest említem, ki azt mondja, hogy: „Adjatok egy támpontot s kiemelem sarkaiból a földet!“ Én pedig azt mondom: „Adjon nekem édes szerkesztőm független önállóságot s olyan pesti postákat írok, hogy az angyalok is gyémántot harmatoznak tőle!“ De hát sem ön, sem más ezt nekem meg nem adja, fiaim pedig kenyeret kérnek s holnap elseje van s néhány váltom lejárt. Efféle dolgokról tehát nem írok egy szót sem.

Félbe kell hagynom az írást, mert e perczen hangzik föl az utcáról e rémes kiáltás:

— Az opera ég!...

Micsoda rettenetes komédiája lett volna ez a véletlennek, ha az alatt, mig én itt írom a magasztaló dícséreteket az opera színházról — az egész feldicsért mindenség porrá égett volna!... Szerencsére nincs úgy. Onnan jövök, meggyőződtem. A dalszínház tőszomszédágában ég egy épület, de azért még most is kiabálják utcaszerte, hogy lángokban áll az opera.

Nincs jelenleg oly helye a fővárosnak, hol kolozsvári emberrel ne találkoznám. Csupa régi ismerős és kedves alak a multhól.

Valami jutott eszembe. Elmondom a kolozsváriaknak mindazt élő szóval, a mit le akartam írni; ön pedig kedves barátom tekintse ezt a XXII-ik levelemet úgy, mintha nem is irtam volna önnek semmit.

Jövő héten készüljön egy hosszú epistolára.

GABÁNYI.

Pompéry János †

A fővárosi társas élet egy kiváló s közbecsülésben álló tagja hunyta be m. hó 29-én szemeit hosszú szenvedés után.

Pompéry János évtizedek óta a szalonok kedvence volt. Előkelő műveltsége, irodalmi neve, melyet még az ötvenes években szerzett, lovagias gavallér-jellege s jó magyar érzelmei a legszelebb körökben tették őt kiváló rokonszeny tárgyává.

Életrajzát következőkben adjuk:

Pompéry János szül. 1819. június 21. Miskolczon. Tanult előbb Miskolczon, majd Pesten, végre 1838-ban Eperjesre ment a jogi pályára. Itt 1839-ben a magyar nyelvvelő társaság egyik ülésében egy kisebb műve tetszésben részesült, a midőn önbizalmat nyerve, 1841-ben az Athenaeumban „Laura“ című művével lépett föl Áldor név alatt. 1843-ban Pozsonyba ment, s ekkor írta az Életképekbe „Yole pozsonyi leveleit“, számra 80-at, melyek mint a fejlődő magyar tárcza-irodalom jobb cikkei, nagy figyelmet ébresztettek. 1845-ben nevelő lett Esterházy Károly gróf győri főispán házában, mely hivatalában harmadfél évet töltött. 1845. az „Életképek“-ben Élet című beszélye Pálffy-díjat nyert. 1848. a belügyminiszteriumnál lett alkalmazva mint titkár. 1840., pedig a jászkunok turkevei kerületéből képviselőnek választott. 1840. a „Pesti Napló“-ba több beszélyt és cikket írt, 1852. a természettudományokat, különösen a vegytant tanulmányozta, s néhány ide vonatkozó cikket írt „Közlemények az iparról“ cím alatt. 1853. kiadta beszélyeit. (Beszélyek, Pest 1853. 2. köt.), melyek közül a Clarissa és a Két hölgy szerelme a „Belletristisches Lesekabinet“-ben német fordításban is megjelentek, 1855. a „Pesti Napló“ újdonsági rovatát kezelte, s e téren komoly nemzeti irányban nagy erélyt fejtett ki. Ő pendítette meg először a Garay-árvák ügyét, fényes credmőnyvel. A magyar írók segélypénztára ügyében is hasonló buzgósággal járt el, azonkívül számos egyesületi és színházi ügyekben, mignem végre a „Magyarország“ szerkesztését vette át. Ennek szerkesztésétől azonban októberben visszalépvé, az „Ország“ című nagy politikai lapot indította meg, melynek szerkesztője Gregus Ágost lett. E lapot sem tűrte az akkori hatalom, s mind a szerkesztőt mind P.-t a katonai törvény börtönbe vetette. Ezután P. sok ideig nem foglalkozott politikával, mignem 1867. a magyar miniszterium felhívására újra felélesztette a „Magyarországot“, melynek szerkesztését később egészségi állapota miatt volt kénytelen abba hagyni. 1846. Homonnay költeményeit bírálta meg az Életképekben s 1853. adta ki „Novelláit“ (Pest 1853. 2. köt.) Utóbb P., az Első magyar általános biztosító társaság igazgatósági és választmányi jegyzője s központi fő-ügynöke volt 1883. két kis mű jelent meg tőle: az egyik gróf Szécsen A.-nak az 1839—40. országgyűlésről írt tanulmányának bírálata, melyben Széchenyi Istvánt védelmezi; a másik az Első magy. ált. biztosító társaság fenállásának negyedszázados évfordulójára írt műve a társaság történetével. P., mióta a publicisztikától visszavonult, ismételve beutazta Német-, Angol-, Francia-, Olasz-, Svéd-, Oroszországot, Svájcot, Hollandiát, Nemetalföldet stb.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kolozsvárt, 1884. október 4.

— Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, kiknek előfizetéseik ez évnegyeddél lejár, azt minél előbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében akadály ne történhessen. Lapunk előfizetési díja: évnegyedre 1 frt 50 kr. Az előfizetési díjak, legcélszerűbben postautalványon, a kiadóhivatalhoz (Bel-Monostor-utca 20. sz.) küldendők; helybeli előfizetéseket elfogad Stein J. könyvkereskedése.

— MAROSVÁSÁRHELY NAGYHETE. Mult hó 20—29. nagy napok voltak a székely fővárosban. E különben csendes, zajtalan városka úgy megéltünk, mint máskor soha. József főherceg csapatszemléje, gazdasági- és ipar-kiállítás, székely közművelődési egyesület nagytalálása; Rudolf trónörökös ő fenségének oda érkezése mind oly nevezetességek események voltak, melyek nemcsak a városi, de a vidék lakosságát is ünnepi hangulatba varázsolta. Ez ünnepélyességeken kívül volt még kettő, mely a nemzeti kegyelet oltárán hozta a hazafiasság áldozatát, az egyik a nagynevű tudós és író Bólyai Farkas ev. ref. tanár sirhaantjának emlékével való megjelölése, a másik lánglelkű költőnk Petőfi Sándornak itt időzését örökítette meg. Huszonhatodik szeptemberben a város és vidék közönsége tekintélyes számban gyűlt össze, hogy régi nagyírú tudósának, Bólyai Farkas emlékének áldozzon; sirja fölé közadakozásból szép gránit emlékoszlop állíttatott; a leleplezésnél beszélték dr. Antal László főgondnok és Bedőházi János tanár. Ötven éven át volt lakóházára is márvány emléktábla helyeztetett, ott Konez József tanár, a ház jelenlegi lakója tartott beszédet. Vasárnap, 28-án délután kedvező idő mellett szép nemzeti ünnepély folyt le, a midőn leleplezetett a takarékpénztár főtéri épületébe helyezett márvány emléktábla, mely Petőfinak a segésvári végzetes csata előtt rövid ideig ott tartózkodását jelzi; a tábla épen szembe néz Petőfi hős tábornagynak, Bemnek hatalmas ércszobrával; az ünnepélynél szónoklatokat tartottak Lázár Ádám, Lenárd József tanár, továbbá szavaltak Petőfitől Kőpataki és Puskás. Az ünnepélyen mintegy tízezeren voltak, az akadémia is képviseltette magát Deák Farkassal. Ugyszintén a Kisfaludy-társaság dr. Szász Bélával. Este közvácsora zárta be a szép ünnepélyt, melyen számos áldomás járult hozzá, hogy a hazafias hangulat tetőpontra fokozódjék. Méltó ünnepély volt ez a székely fővárosban, a magyarság egyik védőbástyájában; Petőfinak a világrajótét Kis-Kőrös, nagy szellemét Budapest és az alkonyt Maros-Vasárhely örökítik meg.

— A TRÓNÖRÖKÖS VADÁSZATA. Görögény-Szent-Imrénben, az okt. 2-iki vadászat fényesen sikerült. Rezső trónörökös egy kifejlett medvét lőtt, melynek súlya 150 kilogramm. Az elesett medvét ő fensége egy lövéssel 80 lépérről a bal lapoczká alatt találta és az első lövés halált okozott. Az eredmény fölött általában az öröm. Az elesett medvét kiterítették a kastély udvarára, hol azt Stefánia trónörökösnek is megtekintette. Melka udvari festő azonnal felhívott, hogy a medvét lefesse. A festő nagyjában elkészítette a képet mely teljes befejezése után a görögényi kastélyban fog elhelyeztetni. A trónörökös intézkedése szerint a medve bőrért Bécsbe viszik kikészítés végett, azután ismét visszahozzák és a görögényi állatgyűjteménybe fog elhelyeztetni. Este a medvét zöld galyakból készült ravatalra helyezték, és zene mellett égő fáklyák közt még egyszer bemutatták a vadásztársaságnak. Stefánia trónörökösnek a trónörökös elé kocsizott: Rezső trónörökös fővege mellé zöld cser levél volt tüze, mely a medve vérébe mártatott. A cserlevelet Teleky Samu gróf tüzte fel a trónörökös fővegére a hajtók harsány éljenzése közt.

— HANS MAKART TESTŐ MEGHALT. A nagyírú festő f. hó 3-án estve, mint nekünk távirják, agyhártyalobban meghalt. Életére vonatkozólag adjuk a következőket: Makart Hans (János) jeles festő, szül. 1840-ben Salzburgban. Gimnasiunai iskoláit szülővárosában végezte. 1858-ban a bécsi festő-akadémiára ment, pár hó múlva azonban visszatért Salzburgba és hogy ott magát fenntarthassa, czimereket festett, 1862—65-ig Piloty, híres festőiskolájában volt Münchenben. 1868-

ban amoretteivel aratott határozott győzelmet. A „Flórenczi pestis járvány“-ban kortársai felett találatkonyságának gazdaságával, tiszteivel, mérész eszményítésével s mély érzelmi hevéllel tűnt ki. Kevésbé szenvedélyes, sőt némileg szívbő és érzelmben kissé beteges a „Julia“ a ravatalon, mialatt Páris a nászszereggel jön. Juliája mellé sorolható az „Abundantia“, melyet a bécsi városi színház függönyére készített, „Faust Margitnál, a börtönben“. Makart t. diszfestészetben valóságos lángész, a színezésben eredeti, érzékiséggel teljes szépérzéke van, mely teljes önkényes s a színezésben, úgyszólván, nem ismer más törvényt, mint saját egyéni érzelmét és akaratát. Művészi ere bő és gyors folyású. Ujabb és legújabb képei „Diána vadászata“, melynek csoportosítása némileg Kaulbechra emlékeztet, továbbá az „Öt érzék“ (öt női alak a czimnek megfelelő alakban csoportosítva) és a „Nyár“, mely phantastikai diszleteivel és szép keleties nőalakjaival ismét Makart keleti utazásaira utal vissza. Mint történeti festőnek igen buvárkodó érdemei vannak ama működése által, melylyel a magyar királyi párnak 1880-ban tartott ezüstmenyegzője alkalmával az ünnepi díszmenetet kartonokon vázolta. Ezen ő német öltönyökben a művész és bűvár egyesült erővel mutatták be szorgalmuk gyümölcsét. Makartot — általánosan jellemezve — a szókék festője névvel lehetne a műtörténelemben sorolni. A szőke haj összes árnyalata elkezdve a selyemszőke és sárga hajtól egész a vörösig, mind képviselve vannak festményein úgy, hogy a barna, úgyszólván csak mint „staffage“ jelenik meg és az ellentét kedvéért fordulván elő némiképp azonos szereplő, az arcképen előforduló nagy karimájú sötét kalapokkal. Színezési mesterisége utóbb a kritikussal oly összeütközésbe sodorta, hogy az 1883. évi műtárlat őt képeinek kiállítására birni alig sikerült.

— JÓKAI RÓZA kisasszony, nagynevű írónk Jókai Mór leánya, e hó közepén Münchenbe megy, hogy ott a művészeti akadémiában Lietzenmayer Sándor tanár, jeles festő hazánkfa vezetése mellett magát az illusztrátori szakra kikepezze. A fiatal művész nem ujoncz már e téren, mert tudvalevőleg atyjának regényeihez, így legutóbb a „Lőcsői fehér asszony“-hoz több kitűnő képet és vázlatot készített, melyek mind művészi hivatottságról és tehetségről tettek tanúságot. Idehaza mintegy hat évig volt a mintarajztanoda jeles tanítványa s a festészetbe Székely Bertalan veterán festőnk s a mintázásban Huszár Adolf kitűnő szobrászunk voltak eddigi mesterei. Legutóbbi ittléte alkalmával Munkácsi Mihály is nagy elismeréssel nyilatkozott műveiről, sőt meg is hitta Párisba, hogy ott az ő felügyelete alatt tanuljon tovább. A fiatal művész azonban tőle nem függő okok miatt nem fogadhatta el e megtisztelő meghívást. Hanem e helyett Münchenbe megy. Erre az útra Jókai Mór maga fogja elkísérni leányát.

— MAGYAR SCHILLER. Szász Károly és Vargha Gyula a nyáron Schiller fordításával foglalkoztak, s Szász Károly többek közt lefordította „A harang“-ot. A gyűjteményhez Váro Ferenz nagyenyedi ref. tanár is hozzájárul fordításával. Szász Károly a Kisfaludy-társaság legközelebbi havi ülésén fogja a gyűjteményt kiadásra készen bemutatni.

— MUNKÁCSY KEGYELETE. Mint hálados fia Munkácsy már huzamos ideje keresé a helyet, hol rég elhunyt szülői eltemetve vannak, de idáig sikertelenül. Ez idei itt tartózkodása alatt azonban tudomására jött, hogy a keresett hantok a miskolci temetőben elhagyatva porladoznak. Rögön elhatározta magát, hogy a drága helyet egy monumentális jellegű emlékkövel fogja díszíteni, melynek tervezetével meg is bizta Fittler Kamil budapesti műépítést. A gondolat és a tett egy mélyen érezni tudó szívre mutat és ép úgy tiszteli őt, az emlék felállítóját, mint azokat, a kiknek szánva van.

— A KIRÁLYKISASSZONY A MÜCSARNOKBAN. Mária Valéria főhercegnő a napokban rokonával Amália bajorországbeli hercegnővel Branka és Kornis grófnő udvarhölgyek kíséretében megjelent a műcsarnokban, s körülbelül háromnegyed óráig gyönyörködött Munkácsy Mihály remek festményében. A főhercegnőnek Szmracsányi titkar szolgált felvilágosításokkal.

— KÉPZŐMŰVÉSZETI HIREK. Aggházy Gyula festőművész két nagyobb képet fejezett be a napokban. Az egyiknek a czime: „Szenagyűjtéskor“ s idillikus puszta jelenetet ábrázol, a másik bibliai tárgyú s igazi drámai hatással tárja elénk a házasságtörő asszony bűnhődését. Munkácsy, ki a mult héten meglátogatta

a művész epreskerti műtermét, nagy elismeréssel szólott mindkét műről s különösen az utóbbit dicsérte nagyon, melylyel Aggházy az őszi kiállításon a szentképre kitűzött díjért pályázik. — Donát Gyula szobrász több allegorikus szoborművön dolgozik jelenleg, melyek fehér márványból kivive a sugáruti Megeyeri-Krausz palotára jönnek. A négy főbb csoport nevei a következők: „Hűség és Szerelem“, „Munka és Dicsőség“, „Vendégszeret és Emberiség“ s „Erő és Egyetértés“. — Scheffcsik Antal szobrász hasonlóképen allegorikus szobrokat készít most, ezek a „Jólét és Béke“, „Tudomány és Művészet“ s „Erő és Egészség“, melyek a Saxlehner András sugár-uti palotáját fogják díszíteni. Mátray Lajos tanár most készíti az új-arádi színház számára a szobrokat.

— AZ ORSZÁGOS magyar képzőművészeti társulat választmánya a nyári szünet után csütörtökön tartotta első ülését. Keleti Gáspárt igazgató érdekes jelentéséből kiemeljük, hogy az igazgató augusztus hóban Krakkóban volt, s ott Matejkóval állandó összeköttetést hozott létre, úgy hogy a jövő év elején a nagyírú festőnek „Brandenburgi Albert meghódolása“ című nagyszabású festménye is ki lesz állítva a műcsarnokban. Krakkóból Münchenbe és Párisba ment Keleti, s ezután mind a két városból valódi műbecselel bíró küldeményekre számíthatunk. A Munkácsy kiállítás fényesen sikerült. Szept. 1-től 29-dikig 64,360 fizető egyén nézte meg a képet, a mi világos jele, hogy nagy hazánkfa műremeke iránt nemcsak a fővárosi közönség, hanem az ország többi része is élénken érdeklődik. Az igazgató jelenlése után indítvány tétetett, hogy Lotz Károly tiszteletére, ki a m. kir. dalszínházban lévő mennyezet falfestményével oly általánosan elismert művészi sikert aratott, ünnepélyt rendezzen a társaság. Az indítvány általános visszhangra talált, s az igazgató erre vonatkozó javaslatát az októberi ülésben fogja előterjeszteni.

— A BUDAPESTI nemzeti színház drámabíráló bizottsága a következő három darabot fogadta el egyhangulag előadásra: Lydia, dráma 3 felvonásban Csiky Gergelytől. — A protekció, vígjáték 3 felvonásban, Berceik Árpádtól. — A báróné levelei, bohózat 3 felvonásban, Rákosi Jenőtől.

— EGMONT A VÉRPADON. Szombathelyi levelezőnk írja: Ertl Bertalan főgymnáziumi rajztanár Szombathelyen legközelebb egy nagyszabású képet fog befejezni. A kép Egmont grófnak vérpadra hurczoltatását ábrázolja. A festményen 18 életnagyságu alak van. A kép főalakjai: Alba herceg, kit a vérbírák vesznek körül, kik elől az elítelt Egmont gróft ép most hurczolják a vesztőhelyre. Mély benyomást gyakorol, különösen két megtört aggyastán és egy elítelt nő, karján esecsemővel, kik leborulva esznek kegyelemért. Kiemelendő továbbá két szerzetes és a vad tekinteti bakók.

— PATTI ADELINA gyermekkoráról érdekes részleteket közöl Strakosch Mór, a híres énekesnő sógora a „Times“-ben. Adjuk belőle a következőket: 1843-ban ismerkedtem meg a Patti családdal, a mikor Adelina még csak hat hónapos volt, az óta ugy szőlővén mindig vele voltam, De Caux marquisval való házasságig. Ő valósággal az opera gyermeke, édesanyja, ki szintén énekesnő volt, épen Normában játszott, a mikor az utolsó felvonás előtt hirtelen rosszul lett e néhány pillanat múlva megszületett Adelina. Mikor három éves volt, családja New-Yorkba költözött, a hol atyja az ottani opera karmestere lett. New-Yorkban 1850-ben lépett Adelina először a nyilvánosság elé, nyolcz éves korában, a midőn egy jótékony czélú hangversenyen az „Alvajáró“-ból a Roudot és Lind Jenny visszhangdalt énekelte. Később Nyugat-Indiában tett művészi körutat. 1866-ban mr. Gye Londonba szerződtette. 150 font sterling fizetése volt akkor hónapokint, ezért köteles volt havonként nyolczzor fellépni és azonfelül minden idényben 2-szor ingyen énekelni.

Tartalom: Arad napja. Bartha Miklós. — Új világ. Tolnai Lajos. — Őszi kép. Fábrián Géza. — A nagybácsi elbeszélése. Ferenz Zoltán. — Salgama condita. Illésy Piroška. — Nemzeti színház. — Pesti posta. Gabányi. — Pompéry János. — Különlék. — Tárca Gábor ur születés napja. F. G.